

Quicksan Ecologie

Oude Diepje te Marum

MATEBOER
Milieutechniek

Daadkracht
door **Aandacht**

Quicksan Ecologie

Oude Diepje te Marum

Projectnummer: EC237110/SK
Datum: 25 november 2024
Versie: 1.0
Opdrachtgever: MUG Ingenieursbureau
Auteur:
Kwaliteitscontrole:
Handtekening: *Ontbreekt in verband met digitale verwerking.
Dit document is aantoonbaar vrijgegeven.*

Mateboer Milieutechniek

IBAN NL86 RABO 0397 3417 41
BIC RABONL2U
BTW nr. NL801654920B01
KVK nr. 05051184

www.mateboer.nl
info@mateboer.nl

Kampen

Ambachtsstraat 27
8263 AJ Kampen

T. 038-331 50 20

Postbus 99
8260 AB, Kampen

Almere

Steurstraat 7
1317 NZ Almere

T. 036-530 24 10

Joure

Madame Curieweg 29
8501 XC Joure

T. 0513-72 68 26

Zwolle

Branderweg 15a
8042 PD Zwolle

T. 038-331 50 20

Groningen

Eemsgolaan 17
9727 DW Groningen

T. 050 -208 23 54

INHOUDSOPGAVE

	Pagina:
1 INLEIDING	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Kwaliteitsborging	5
2 TOETSINGSKADER EN ONDERZOEKSMETHODE	6
2.1 Toetsingskader Omgevingswet.....	6
2.1.1 Zorgplicht	6
2.1.2 Soortenbescherming.....	6
2.1.3 Nesten	7
2.1.4 Gebiedsbescherming	8
2.2 Onderzoeksmethode	9
3 PLANGEBIED EN BEOOGDE ONTWIKKELING	10
3.1 Huidige situatie en beoogde ontwikkeling	10
4 GEBIEDSBESCHERMING EN HOUTOPSTANDEN	11
4.1 Gebiedsbescherming	11
4.1.1 Natura 2000-gebieden	11
4.1.2 Natuurnetwerk Nederland	11
4.1.3 Weidevogel- en akkervogelgebied	12
4.1.4 Bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland	12
5 SOORTENBESCHERMING	13
5.1 Flora	13
5.2 Grondgebonden zoogdieren.....	13
5.3 Amfibieën	14
5.4 Reptielen.....	14
5.5 Vissen.....	14
5.6 Ongewervelden	15
5.7 Vleermuizen.....	15
5.8 Broedvogels	16
6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	18
6.1 Conclusie beschermde soorten, houtopstanden en gebiedsbescherming.....	18
6.2 Aanbevelingen en vervolgstappen	18
6.3 Geldigheid onderzoeksgegevens	19
7 GERAADPLEEGDE BRONNEN	20

BIJLAGEN

Bijlage 1: Ligging plangebied

Bijlage 2: Overzichtskaart beschermde gebieden

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van MUG Ingenieursbureau heeft Mateboer Milieutechniek een quickscan ecologie uitgevoerd ter plaatse van Oude Diepje in Marum (zie bijlage 1). Aanleiding voor deze quickscan ecologie is de voorgenomen herinrichting van het perceel ter plaatse van Oude Diepje in Marum.

De ecologische quickscan is uitgevoerd in het kader van de Omgevingswet. Het doel van de quickscan is, om op basis van een literatuuronderzoek en een veldonderzoek, inzichtelijk te maken of:

- beschermde planten- en diersoorten in het plangebied of de directe omgeving (binnen een straal van vijf kilometer) van het plangebied kunnen voorkomen;
- de planontwikkeling mogelijk effect(en) heeft op de al dan niet aanwezige beschermde planten- en diersoorten en daarmee mogelijk strijdig is met de soortenbescherming conform de Omgevingswet. Naar aanleiding van de mogelijke effecten wordt de noodzaak beschreven tot het uitvoeren van nader (soort specifiek) onderzoek conform de geldende protocollen;
- de planontwikkeling plaatsvindt in of nabij een beschermd natuurgebied (Natura 2000-gebied, NNN-gebied, weide- en akkervogelgebied, en of daarbij sprake is van de noodzaak voor nadere toetsing en vergunning in het kader van gebiedsbescherming conform de Omgevingswet;
- invasieve exoten aanwezig zijn binnen het plangebied en aanvullende maatregelen dienen te worden genomen voor de beoogde herontwikkeling;

Wanneer uit de quickscan blijkt dat mogelijke effecten optreden als gevolg van de planontwikkeling of als er onvoldoende gegevens bekend zijn over de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten, dient er mogelijk een nader onderzoek of nadere toetsing uitgevoerd te worden. Op basis daarvan kan een vergunning bij het bevoegd gezag aangevraagd worden. Wanneer binnen het plangebied en in de directe omgeving geen beschermde soorten of functies aanwezig zijn, is het nemen van soortgerichte maatregelen niet noodzakelijk. Bij het voorkomen van algemene (niet strikt beschermde) soorten geldt ten alle tijden de zorgplicht.

1.2 Kwaliteitsborging

Mateboer Milieutechniek is door Normec Certification gecertificeerd voor de NEN-EN-ISO 9001:2015 en heeft een eigen kwaliteitssysteem. De medewerkers van Mateboer Milieutechniek zijn voor de uitvoer van flora- en faunaonderzoeken VCA gecertificeerd. Daarnaast is Mateboer als kandidaat aangesloten bij Netwerk Groene Bureaus (NGB).

Dit rapport is uitsluitend samengesteld voor gebruik door de opdrachtgever. Het rapport is alleen geldig in originele en volledige vorm. Ieder ander dan de opdrachtgever, die het rapport gebruikt zonder specifieke referentie, doet dit op eigen risico. Mateboer Milieutechniek accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door Mateboer Milieutechniek uitgevoerde onderzoek.

2 TOETSINGSKADER EN ONDERZOEKSMETHODE

2.1 Toetsingskader Omgevingswet

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2024 geregeld in de Omgevingswet. Vanuit de Omgevingswet worden kernbepalingen beschreven in de geldende uitvoeringsregelgeving. Hierbij zijn voor 'natuur' het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Omgevingsbesluit (Ob) en Omgevingsregeling (Or) van belang. De Omgevingswet regelt de bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden. De provincie is (in de meeste gevallen) bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met gevolgen voor beschermde natuurgebieden en beschermde dier- en plantensoorten. Daarmee zorgt zij tevens voor de verlening van vergunningen. Bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk bevoegd gezag.

2.1.1 Zorgplicht

Een belangrijk overkoepelend instrument is de zorgplicht (artikel 1.6 -1.8 Omgevingswet), waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor de fysieke leefomgeving. Deze zorgplicht houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt, voor de fysieke leefomgeving:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel;
- de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of;
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Naast algemene regels kunnen overheden specifieke zorgplichten opnemen in hun verordeningen en omgevingsplannen.

De specifieke zorgplicht zijn concrete maatregelen welke eenieder dient op te volgen als verantwoordelijke voor een voorgenomen activiteit:

- welke verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben (artikel 11.6 Bal);
- welke betrekking hebben tot dieren en planten in het wild (artikel 11.27 Bal);
- welke betrekking hebben op houtopstanden (artikel 11.116 Bal).

Een handeling valt onder een specifieke zorgplicht als degene die de activiteit verricht weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving.

Het nalaten van de zorgplicht is een overtreding van de Omgevingswet en kan gevolgen hebben.

2.1.2 Soortenbescherming

Binnen de Omgevingswet zijn veel dier en plantensoorten beschermd. Het gaat om soorten welke vallen onder het Europese belang van de vogel- en habitatrichtlijn en bepaalde soorten van nationaal belang. Soortenbescherming vindt plaats binnen en buiten het Natuurnetwerk Nederland.

Binnen het Bal zijn regels opgesteld over flora- en fauna activiteiten om soorten te beschermen. Drie beschermingsregimes kunnen worden onderscheiden (zie tabel 2.1).

Tabel 2.1: Beschermingsregimes voor beschermde soorten

Beschermingsregime (artikel)	Lid	Schadelijke handelingen
Vogelrichtlijnsoorten (art. 11.37 Bal)	1a	Verboden opzettelijk doden/vangen
	1b	Verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen/beschadigen
	1c	Verboden eieren te rapen
	1d	Verboden opzettelijk te verstoren
Habitatrichtlijnsoorten, Bern I en II en Bonn I (art. 11.46 Bal)	1a	Verboden opzettelijk doden/vangen
	1b	Verboden opzettelijk verstoren
	1c	Verboden eieren te vernielen/rapen.
	1d	Verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen/vernielen
	1e	Verboden opzettelijk planten te plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen
Andere beschermde soorten (art. 11.54 Bal)	1a	Verboden opzettelijk doden/vangen van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers vernoemd in onderdeel A
	1b	Verboden opzettelijk beschadigen/vernielen van voortplantings- en rustplaatsen van diersoorten als bedoeld in onderdeel A
	1c	Verboden opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten als bedoeld in onderdeel B

De eerste twee beschermingsregimes sluiten nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime. Dit betreffen soorten van nationaal belang (bijlage IX Bal). Voor ruimtelijke ontwikkeling en beheer en onderhoud zijn soorten vrijgesteld van artikel 11.54 van het Bal. Deze vrijgestelde soorten zijn genoemd in de omgevingsverandering van de desbetreffende Provincie. Bij het gebruik van de vrijstelling geleden wel aanvullende voorwaarden. Dit is afhankelijk van de soort, activiteit en het bevoegd gezag.

Plannen/ingrepen dienen beoordeeld te worden op hun gevolgen voor beschermde soorten. Als uit de beoordeling blijkt dat er geen schadelijke handelingen uitgevoerd zullen worden, is het nemen van vervolgstappen niet nodig. Leidt de voorgenomen ingreep (mogelijk) wel tot een schadelijke handeling, dan is het nemen van vervolgstappen (bijvoorbeeld aanvullend onderzoek of het aanvragen van een vergunning flora en fauna activiteit) wel nodig.

2.1.3 Nesten

De Omgevingswet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen van vogels. Het gaat om een bezet nest of een broedgeval. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen van de desbetreffende soort onder de bescherming van artikel 11.37 lid 1b van het Bal.

Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar door gebruiken of jaarlijks terugkeren, zijn jaarrond beschermd. Nesten die het gehele jaar door zijn beschermd zijn opgedeeld in vier categorieën. Naast de algemene broedvogels en categorie 1 t/m 4 soorten is er nog een vijfde groep broedvogels gecategoriseerd. Dit betreft categorie 5-soorten, welke niet jaarrond beschermd zijn tenzij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (zie tabel 2.2).

Tabel 2.2: Jaarrond beschermde nesten

Categorie	Soort nesten
1.	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2.	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3.	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4.	Vogels die ieder jaar gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
5.	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

2.1.4 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden worden met een aanwijzingsbesluit vastgesteld (artikel 2.44 Omgevingswet).

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden en wordt in Nederland beschermd middels de Omgevingswet. Deze wet biedt een beschermingskader voor de aangewezen beschermde gebieden. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen. Bijna alle aangewezen Natura 2000-gebieden zijn onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuur(gebieden). De provincie wijst in de omgevingsverordening de NNN-gebieden aan.

Wanneer een activiteit plaatsvindt welke significante negatieve effecten heeft op een Natura 2000-gebied spreken wij van een Natura 2000-activiteit. Leidt de ingreep (mogelijk) tot significante negatieve effecten op het Natura 2000-gebied dan zijn vervolgstappen (bijvoorbeeld aanvullend onderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning) benodigd.

Binnen het NNN mogen geen activiteiten worden mogelijk gemaakt die leiden tot een aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een vermindering van de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte of samenhang van het NNN. Tenzij, deze nadelige gevolgen tijdig kunnen worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijft. De provincies zijn verantwoordelijk voor de bescherming van het NNN.

Plannen/ingrepen in het NNN dienen beoordeeld te worden op hun gevolgen voor het NNN. Leidt de ingreep (mogelijk) tot negatieve effecten, dan is het nemen van vervolgstappen (bijvoorbeeld compensatieplicht, aanvullend onderzoek of het aanvragen van een vergunning) benodigd.

Naast het Natuurnetwerk Nederland zijn weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden nationaal beschermd. De specifieke gebieden zijn opgenomen in de omgevingsverordening van de desbetreffende Provincie.

Door de Provinciale Staten is op 15 december 2021 een actualisatieplan opgesteld waarbinnen weidevogelbeschermingsgebieden staan aangewezen. Binnen de Provincie zijn weidevogel- en akkervogelgebieden vastgesteld. Het beheer van de gebieden wordt georganiseerd door samenwerkingsverbanden van boeren (de agrarische collectieven). Het beleid omtrent deze gebieden staat vastgelegd in het actieplan 'weidevogels' en 'akkervogels'.

2.2 Onderzoeksmethode

Het onderzoek is uitgevoerd middels een bureauonderzoek en een veldbezoek.

Bureauonderzoek

Middels een bureauonderzoek is in beeld gebracht of het plangebied binnen of in de directe omgeving van een beschermd natuurgebied is gelegen. Tevens is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten bekend zijn binnen het plangebied en in de directe omgeving ervan. Hiervoor is gebruik gemaakt van actuele verspreidingsgegevens (soortenverspreidingsatlassen) en zijn de bekende gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) via Quicksanhulp.

Veldbezoek

De informatie uit het bureauonderzoek is als basis gebruikt bij het veldbezoek dat is uitgevoerd op 4 oktober 2023 door J. Tiesinga BSc van Mateboer Milieutechniek. De deskundig ecoloog voldoet aan alle van de door het Ministerie van LNV genoemde voorwaarden, welke zijn gesteld voor een deskundige (RvO, 02-01-2024).

Ten tijde van de inspectie was het gemiddeld 14°C, bewolkt, droog met een matige wind (3 bft). Met dit veldbezoek is beoordeeld of de soorten die in de bestaande gegevens zijn genoemd, ook daadwerkelijk in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden. Daarnaast is beoordeeld of ook andere beschermde soorten voorkomen of te verwachten zijn op basis van de aanwezige terreinkenmerken en het beheer.

Effectbeoordeling

Op basis van het bureauonderzoek en het veldbezoek is inzicht verkregen in de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden binnen of rondom het plangebied. De voorgenomen planontwikkeling vormt de basis voor de effectbeoordeling. Binnen de effectenbeoordeling wordt een inschatting gemaakt van tijdelijke en langdurige effecten. De effectenbeoordeling is sterk afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare gegevens en duidelijkheid over de uit te voeren werkzaamheden en uitvoeringsplanning.

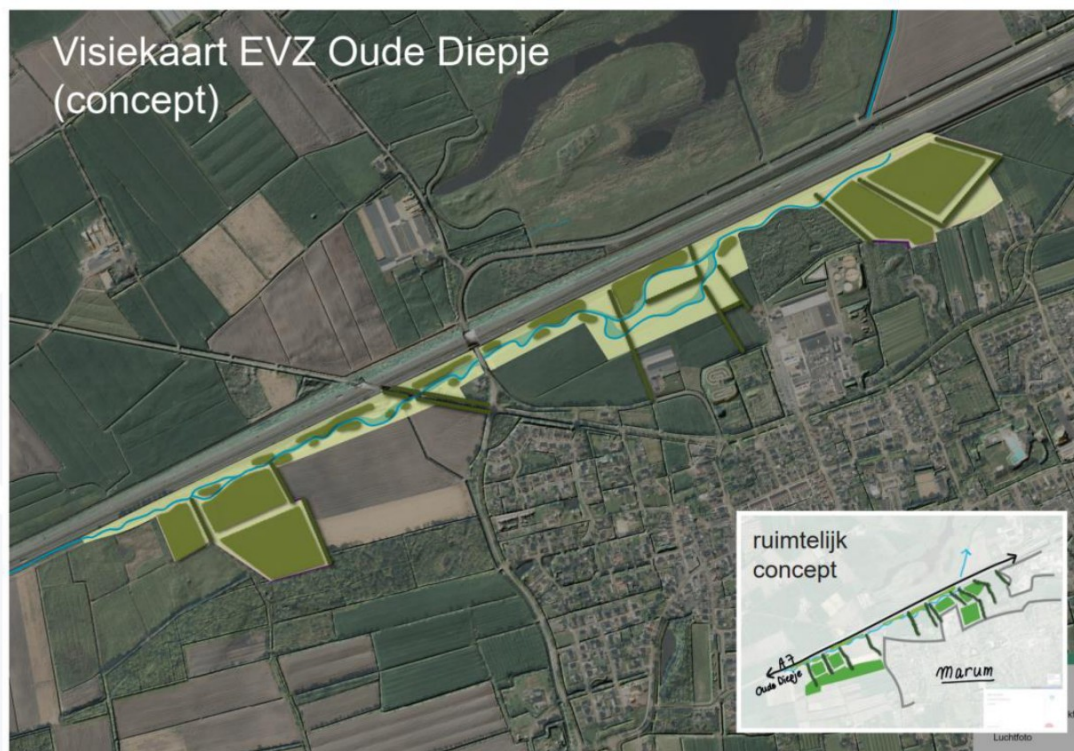
In de effectenbeoordeling wordt ervan uitgegaan dat de werkzaamheden gedurende daglichtperiode worden uitgevoerd. Omdat de exacte werkzaamheden en uitvoeringsperiode en -duur nog niet bekend zijn, wordt in de effectenbeoordeling aangegeven in welke periode veel dan wel weinig (of geen) effecten worden verwacht. Wanneer aanvullend onderzoek noodzakelijk blijkt, is dat beschreven.

3 PLANGEBIED EN BEOOGDE ONTWIKKELING

3.1 Huidige situatie en beoogde ontwikkeling

Het plangebied is gelegen aan de Oude Diepje te Marum. Het plangebied betreft drie percelen welke ten tijde van het veldbezoek graslanden betreffen. Onderling zijn de percelen afgescheiden middels een bomenrij en sloot. Bomenrijen bestaan voornamelijk uit berken, eiken en elzen. Door de noordwestkant van het plangebied loopt een brede watergang met permanent oppervlaktewater. Het water is relatief helder en bevat eendenkroos en waterplanten. Aan de noordzijde van het plangebied is een snelweg (A7) aanwezig. Ten oosten van het plangebied is grasland aanwezig, waar ten tijde van het plangebied schapen op graasden. Ten zuiden en zuidwesten van het plangebied zijn twee bospercelen aanwezig. Op de grens van het plangebied met deze percelen zijn een sloot en bramenstruiken aanwezig.

Een impressie van de voorgenomen plannen is weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 3.1: Voorgenomen plannen.

4 GEBIEDSBESCHERMING EN HOUTOPSTANDEN

4.1 Gebiedsbescherming

In deze paragraaf wordt beschreven of het plangebied onderdeel uitmaakt van een beschermd natuurgebied en wordt beschreven of mogelijk effecten optreden door de planontwikkeling op nabijgelegen natuurgebieden. Zie bijlage 2 voor een overzichtskaart met nabijgelegen natuurgebieden.

4.1.1 *Natura 2000-gebieden*

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft de 'Bakkeveense duinen'. Dit gebied is gesitueerd op circa 6,5 kilometer ten zuidoosten van het plangebied.

Toetsing

Gezien de aard van de ingreep en de afstand van het plangebied tot het Natura 2000-gebied worden externe effecten zoals trillingen, verstoring door geluid en mechanische effecten niet verwacht. Gezien de aard van de ingreep doet de planontwikkeling naar verwachting geen afbreuk aan de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied. Een nader zoals een Natura 2000- voortoets is niet noodzakelijk.

Tijdens de bouwfase wordt een verhoogde waarde van stikstof in de lucht verwacht. Extra uitstoot als gevolg van de werkzaamheden kan een negatief effect hebben op de omliggende Natura 2000-gebieden. Zowel tijdelijke als permanente toename van stikstofdepositie is niet toegestaan. Om na te gaan of de werkzaamheden zorgen voor een verhoogde stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden wordt aanbevolen een AERIUS-berekening te laten uitvoeren.

4.1.2 *Natuurnetwerk Nederland*

Het plangebied maakt deel uit van een NNN-gebied.

Toetsing

Gezien de ligging van het plangebied binnen de grenzen van het NNN, hebben de plannen mogelijk een (significant) negatief effect op de kenmerken en waarden van het NNN.

Echter is hier sprake van beheertype 'Nog om te vormen', waar de ambitie 'landbouwgrond naar natuur (inrichting)' betreft (Natuurbeheerplan Groningen 2023, 2022). Aangezien de beoogde herontwikkeling het aanleggen van een natuurvriendelijke oever, aanleggen van bos en het verplaatsen van de watergang naar een meer meanderende watergang (zie figuur 1.3) betreft, wordt er met de beoogde herontwikkeling voldaan aan de ambitie voor het NNN gebied. Er is geen vervolgonderzoek ten aanzien van het NNN benodigd.

4.1.3 *Weidevogel- en akkervogelgebied*

Het plangebied ligt niet in de directe nabijheid (circa 4,4 kilometer) van een gebied dat onderdeel uitmaakt van het leefgebied weidevogels en het leefgebied akkervogels.

Toetsing

Het plangebied heeft geen status als beschermd weidevogel- of akkervogelgebied. Vanuit het provinciale natuurbeleid is er daarom geen bezwaar tegen de voorgenomen ingreep. Nadere toetsing aan het provinciale beleid omtrent weidevogels is derhalve niet noodzakelijk.

4.1.4 *Bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland*

Het plangebied ligt naast een gebied dat onderdeel uitmaakt van Bos- en Natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland. Als gevolg van de voorgenomen plannen wordt het Bos- en Natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland op deze locatie naar waarschijnlijkheid uitgebreid.

5 SOORTENBESCHERMING

Dit hoofdstuk beschrijft de aangetroffen en te verwachten (beschermde) soorten en leefgebieden binnen het plangebied en de directe omgeving. Tevens is beschreven of de voorgenomen plannen effecten hebben op (beschermde) soorten en leefgebieden. Dit is getoetst aan de schadelijke handelingen uit de Omgevingswet. Indien het nemen van vervolgstappen (zoals soortgericht onderzoek of aanvragen van een vergunning flora- en fauna activiteit) noodzakelijk is, zal dit vermeld worden.

5.1 Flora

Op basis van de verspreidingsgegevens van Quickscanhulp zijn binnen een straal van één kilometer geen beschermde plantensoorten te verwachten. Tijdens het veldbezoek zijn eveneens geen beschermde plantensoorten waargenomen in het plangebied. Deze worden op basis van de aanwezige biotoop ook niet verwacht. Aangetroffen plantensoorten betreffen niet-beschermde soorten zoals smalle weegbree, paardenbloem, eik, els, berk en diverse grassoorten. Het nemen van vervolgstappen is voor flora niet aan de orde.

Conclusie

Volgstappen in het kader van beschermde flora zijn niet aan de orde.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van de verspreidingsgegevens van Quickscanhulp zijn binnen een straal van één kilometer meerdere grondgebonden zoogdieren te verwachten. Hieronder vallen haas, otter, steenmarter, bunzing, hermelijn en wolf en de in de Provincie Groningen vrijgestelde soorten bosmuis, dwergmuis, egel en ree.

Gezien het gebrek aan permanent oppervlaktewater, de ondiepe smalle sloten en de huidige verstoring van de nabijgelegen snelweg kan het voorkomen van de otter op voorhand worden uitgesloten.

Het plangebied biedt voldoende dekkingsmogelijkheden voor de haas door de aanwezige bosschages en grasland. Het plangebied geschikt als onderdeel van de functionele leefomgeving van de haas en kan gebruikt worden als foerageergebied of rustplaats. Tevens kunnen voortplantingslocaties van de haas binnen het plangebied niet worden uitgesloten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen directe sporen (pootafdrukken, sleepsporen, uitwerpselen) van de steenmarter en/of wolf waargenomen. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor de steenmarter en/of wolf. Aangezien in de omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn en blijven worden er, als gevolg van de werkzaamheden, geen negatieve effecten verwacht op de steenmarter en/of wolf.

Als gevolg van de werkzaamheden zijn negatieve effecten te verwachten op mogelijke verblijf- en voortplantingslocaties van de haas. Ook zal na realisatie van de beoogde plannen, binnen het plangebied, meer verstoring (wandelaars) aanwezig zijn.

Voorafgaand aan de werkzaamheden dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de haas, bunzing en hermelijn.

5.3 Amfibieën

Op basis van de gegevens van Quickscanhulp zijn binnen een straal van één kilometer de amfibieën bastaardkikker, bruine kikker en groene kikker te verwachten. De bastaardkikker en bruine kikker betreffen in de Provincie Groningen vrijgestelde soorten.

Er zijn drie soorten groene kikkers. De bastaardkikker en meerkikker zijn vrijgesteld in de Provincie Groningen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. De poelkikker is niet vrijgesteld. De poelkikker heeft voorkeur voor onbeschaduwde wateren, met een goed begroeide oeverzone en wordt zelden aangetroffen bij grote vijvers, meren of stromende wateren (BIJ12, 2017). In het plangebied zijn geen wateren aangetoond die voldoen aan de habitatsvoorkeuren van de poelkikker. De sloten aan de randen van de plangebieden betreffen door bomen en/of braamstruiken beschaduwde wateren. De brede watergang aan de noordkant van het plangebied betreft stromend water, waarin veel watervegetatie aanwezig is.

In de slootjes is voortplanting te verwachten van beschermde en vrijgestelde amfibieënsoorten zoals de gewone pad en de bastaardkikker. Aangezien in het plangebied grasland betreft en nagenoeg geen ondergroei en andere wegkruipmogelijkheden aanwezig zijn, is het niet aannemelijk dat amfibieën overwinteren in het plangebied.

Conclusie

Het plangebied kan wel fungeren als onderdeel van het leefgebied van de gewone pad. Voor de gewone pad geldt te allen tijde de zorgplicht (zie hoofdstuk 2, paragraaf 1). Ten aanzien van het voorkomen van algemene soorten amfibieën zijn aanvullende maatregelen van toepassing. Deze zijn benoemd in paragraaf 6.2.

5.4 Reptielen

Uit de gegevens van Quickscanhulp blijkt dat binnen een straal van één kilometer geen beschermde reptielen te verwachten zijn. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat in het plangebied geen geschikt habitat (zoals (heide)vegetatie en broeihopen in de buurt van permanent oppervlaktewater) aanwezig is voor inheemse reptielen. Het nemen van vervolgstappen is deze soortgroep niet nodig.

Conclusie

Aanvullende maatregelen ten aanzien van beschermde reptielen zijn niet aan de orde.

5.5 Vissen

Op basis van de gegevens van Quickscanhulp zijn binnen een straal van één kilometer geen beschermde vissen te verwachten.

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat in het noorden van het plangebied permanent oppervlaktewater aanwezig is. Aangezien de beoogde herontwikkeling onder andere het aanleggen van een natuurvriendelijke oever en het verplaatsen van de watergang betreft worden er mogelijk negatieve effecten verwacht op vissen in het plangebied en de directe omgeving van het plangebied.

Conclusie

Om overtreding van verbodsbepalingen uit de Omgevingswet te voorkomen dient een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden voor de start van de werkzaamheden. Dit werkprotocol zorgt voor een borging van de zorgplicht tijdens het verplaatsen van de watergang.

5.6 Ongewervelden

Op basis van de gegevens van Quickscanhulp blijkt dat binnen een straal van één kilometer geen beschermde ongewervelden zijn waargenomen. Geschikt leefgebied voor deze ongewervelden is eveneens niet binnen het plangebied aanwezig.

Conclusie

Zowel negatieve effecten op als het nemen van vervolgstappen voor deze soortgroep is niet aan de orde.

5.7 Vleermuizen

Op basis van de verspreidingsgegevens van Quickscanhulp zijn binnen een straal van één kilometer geen vleermuizen te verwachten.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn wat verblijfplaatsen betreft, globaal in te delen twee typen vleermuizen: gebouw bewonende en boom bewonende vleermuizen (Dietz et al. 2014).

Boom bewonende soorten

Soorten zoals de ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de rosse vleermuis maken gebruik van holtes en spleten in bomen als verblijfplaats en worden soms ook achter loshangend schors waargenomen.

Gebouw bewonende soorten

Soorten zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de laatvlieger worden (ook) in gebouwen aangetroffen. Hier bevinden de verblijfplaatsen zich voornamelijk op zolders, onder dakpannen, in spouwmuren en achter houten betimmering.

Foerageergebieden

Vleermuizen jagen in zeer uiteenlopende biotopen; hoog boven in de lucht, boven open water, langs heggen en lanen, maar ook in dichte vegetatie. Voorbeelden van foerageergebieden zijn bossen, parken, tuinen, plassen, sloten en halfopen of open grasland. Vleermuizen jagen bij voorkeur op beschutte plekken waar insecten makkelijk te vangen zijn. De voorkeursplaats waar vleermuizen jagen is soort specifiek.

Vliegroutes

De foerageergebieden van vleermuizen kunnen op kilometers afstand liggen van de verblijfplaats. Vleermuizen maken gebruik van vaste vliegroutes tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Als een vleermuis op zo'n vliegroute plekken tegenkomt waar veel insecten zijn, zal deze de route tevens gebruiken worden om te jagen. De meeste vliegroutes liggen langs lijnvormige landschapselementen zoals lanen, heggen, bomenrijen en watergangen.

In de bomen in het plangebied zijn ruimten (zoals boomholten en/of loszittend schors) aangetroffen die kunnen fungeren als verblijfplaats voor vleermuizen (zie figuur 5.1). De bomenrijen welke zich aan de randen van de percelen bevinden zijn geschikt als onderdeel van een vliegroute en als foerageergebied voor vleermuizen.

Figuur 4.1. Impressiefoto's van aanwezige bomen in het plangebied, met openingen welke kunnen fungeren als verblijfplaats voor vleermuizen.

Aangezien de opdrachtgever voornemens is alle bomen te behouden is geen sprake van het verwijderen van verblijfplaatsen, vliegroute en foerageergebied. Wanneer de werkzaamheden in de schemer of nacht uitgevoerd worden, kan kunstlicht wel een versturende factor zijn voor vleermuizen. Om deze reden dienen de werkzaamheden ten alle tijde tijdens daglichtperiode uitgevoerd te worden. Wanneer dit niet mogelijk is, is het nodig maatregelen te nemen om verstoring door kunstlicht te voorkomen (bijvoorbeeld het gebruik van vleermuisvriendelijke verlichting).

5.8 Broedvogels

Broedvogels met een jaarrond beschermd nest

Op basis van de gegevens van Quickscanhulp zijn binnen een straal van één kilometer diverse jaarrond beschermde soorten waargenomen. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen waarnemingen gedaan van jaarrond beschermde nesten. In de omgeving zijn wel jaarrond beschermde nesten te verwachten. Zo zijn op de aangrenzende bospercelen nesten van bijvoorbeeld buizerd en boomvalk te verwachten. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden zijn geen negatieve effecten te verwachten op broedvogels met een jaarrond beschermd nest. Zo worden geen nesten verwijderd en is geen sprake van versturende werking door de werkzaamheden.

De werkzaamheden vinden plaats op een locatie waar in de bestaande situatie reeds verstoring aanwezig is door de A7 ten noorden van het plangebied.

Overige broedvogels

In en rondom het plangebied zijn diverse meer algemeen voorkomende vogelsoorten waargenomen, zoals houtduif, kokmeeuw, pimpelmees, roodborst en zwarte kraai. Tijdens het veldbezoek is een nest aangetroffen in een boom te midden van het plangebied (zie figuur 4.2). Aangezien het nest relatief rommelig is en in dezelfde boom twee houtduiven zijn waargenomen, wordt verwacht dat dit een nest van de houtduif betreft. Tevens zijn in meerdere bomen gaten waargenomen (zie figuur 4.3), welke duiden op de aanwezigheid van spechten.

Figuur 4.2. Aangetroffen nest van houtduif.

Figuur 4.3. Gaten in boom die duiden op aanwezigheid van specht.

Alle nesten van vogels zijn in het broedseizoen beschermd. Derhalve dienen, om overtreding van verbodsbepalingen uit de Omgevingswet te voorkomen, de werkzaamheden buiten het broedseizoen (globaal van half maart tot en met half juli) uitgevoerd te worden of kan voorafgaand aan werkzaamheden (wanneer in het broedseizoen wordt gestart met de werkzaamheden) een broedvogelcheck worden uitgevoerd.

6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 Conclusie beschermde soorten, houtopstanden en gebiedsbescherming

De verspreidingsgegevens en het oriënterend veldbezoek geven een duidelijk beeld van het (mogelijk) voorkomen van beschermde flora en fauna en of er mogelijk negatieve effecten zijn op beschermde natuurgebieden en soorten. Op basis van het bureauonderzoek en het oriënterend veldbezoek kunnen de volgende conclusies met betrekking tot beschermde natuurgebieden, soorten en houtopstanden worden getrokken:

Tabel 6.1: Overzichtstabel aanwezigheid beschermde natuurwaarden en vervolgstappen

Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Aanvullend onderzoek	Vergunningplicht	Vervolgstappen
Natura 2000		Ca. 6,5 km	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	AERIUS-berekening
Natuurnetwerk Nederland		0 m	-	-	-	-
Leefgebied weide- en akkervogels		Ca. 4,4 km	-	-	-	-
Bos- en natuurgebieden buiten het NNN		0 m	-	-	-	-
Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Aanvullend onderzoek	Overtreding Omgevingswet	Vervolgstappen
Broedvogels	Algemeen	Ja	Mogelijk	Nee	Mogelijk	Werken buiten broedseizoen (15 maart – 15 juli) of voorafgaand aan werkzaamheden een broedvogelcheck uitvoeren. Wanneer uit de broedvogelcheck blijkt, dat er broedvogels aanwezig zijn, dient er gewacht te worden met de werkzaamheden totdat de jongen zijn uitgevlogen.
	Jaarrond beschermd	-	-	-	-	-
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nee	Mogelijk	Werken bij daglicht of uitstraling kunstlicht beperken.
	Foerageergebied	Ja	Mogelijk	Nee	Mogelijk	
	Vliegroutes	Ja	Mogelijk	Nee	Mogelijk	
Grondgebonden zoogdieren		Ja	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek naar de haas hermelijn en bunzing.
Vissen		Mogelijk	Mogelijk	Nee	Mogelijk	Werken volgens ecologisch werkprotocol.

6.2 Aanbevelingen en vervolgstappen

Algemeen voorkomende zoogdieren, ongewervelden en amfibieën

Voor alle soorten, wel of geen vrijstelling, geldt dat voldaan moet worden aan de algehele zorgplicht. De zorgplicht geldt voor alle werkzaamheden. Ten aanzien van de algemene zoogdieren, ongewervelden, amfibieën en vissen dienen de volgende algemene richtlijnen te worden opgevolgd in het veld:

- Indien individuen van dieren worden aangetroffen, dienen deze de gelegenheid te krijgen om te kunnen vluchten.
- Aanbevolen wordt om minder mobiele dieren, zoals egel en gewone pad, te verplaatsen tot buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

- De maaiwerkzaamheden worden in één richting uitgevoerd. Hierbij wordt, indien aanwezig, richting een vluchtweg gewerkt zodat mobiele soorten kunnen ontsnappen en zelf voor de werkzaamheden kunnen uitwijken.
- Om schade zo veel mogelijk te beperken wordt aanbevolen zoveel mogelijk gebruik te maken van dezelfde aan- en afvoerroutes.
- Voor de aanleg van het werkterrein dient rekening te worden gehouden met het toe te passen materiaal. Er dienen geen ruimtes aanwezig te zijn onder de rijplaten. Deze ruimtes kunnen namelijk worden gebruikt als schuilplek voor zoogdieren en amfibieën. Indien er toch ruimten ontstaan onder de rijplaten dan dienen deze te worden gedicht met grond.
- Verstoring van in de nacht foeragerende dieren wordt voorkomen door de werkzaamheden overdag uit te voeren.

Marterachtigen en haas

Voor de kleine marterachtigen en haas geldt dat door de voorgenomen plannen verstoring of vernietiging van verblijfplaatsen kan optreden. Derhalve, dient voorafgaand aan de start van de werkzaamheden een habitatgeschiktheidsonderzoek voor kleine marterachtigen en de haas te worden uitgevoerd.

Vleermuizen

Voor vleermuizen (en andere nacht actieve-/lichtgevoelige dieren zoals uilen) dient rekening te worden gehouden met mogelijke lichtverstoring. Door uitsluitend overdag te werken of vleermuisvriendelijke verlichting te gebruiken wordt verstoring van deze soorten voorkomen.

Algemene broedvogels

Door de opstart van de werkzaamheden buiten de broedperiode van de te verwachten soorten uit te voeren en een broedvogelcheck te laten uitvoeren, worden schadelijke handelingen, zoals genoemd binnen de Omgevingswet voorkomen. De meest geschikte periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden, gezien de te verwachten soorten, is de periode september-februari.

Wanneer de werkzaamheden buiten de voornoemde periode worden uitgevoerd dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcheck te worden uitgevoerd door een ecooloog.

Natura 2000-gebieden

Om na te gaan of de werkzaamheden zorgen voor een verhoogde stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied wordt aanbevolen een AERIUS-berekening te laten uitvoeren.

6.3 Geldigheid onderzoeksgegevens

In het algemeen kan gesteld worden dat een ecologisch onderzoek geldig is voor een periode van 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd, de werkzaamheden zijn gewijzigd of de Omgevingswet of de inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar wordt aanbevolen de resultaten van de inventarisatie opnieuw te toetsen.

7 GERAADPLEEGDE BRONNEN

Dietz, C. & Kiefer, A. (2014). *Bats of Britain and Europe*. Bloomsbury Publishing Plc. Geraadpleegd op 25 juli 2023.

© NDDF – quickscanhulp.nl. Verspreidingsgegevens soorten. Geraadpleegd op 3 oktober 2023.

Netwerk Groene Bureaus. (2017). Soorteninventarisatieprotocollen. Werkgroep 'Standaarden en protocollen'. Netwerk Groene Bureaus. Opgehaald van www.netwerkgroenebureaus.nl

Provincie Groningen (2016). Omgevingsverordening Provincie Groningen 2016. Geraadpleegd op 5 oktober 2023.

Provincie Groningen (2022). Omgevingsverordening Provincie Groningen 2022. Geraadpleegd op 5 oktober 2023.

Ravon.nl Website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen.

Zoogdierversamenleving.nl. Website met informatie over zoogdieren.

Zoogdierversamenleving (z.d.). *Steenmarter*. Geraadpleegd via <https://www.zoogdierversamenleving.nl/zoogdiersoorten/steenmarter> op 13 oktober 2023.

Zoogdierversamenleving (z.d.). *Haas*. Geraadpleegd via <https://www.zoogdierversamenleving.nl/zoogdiersoorten/haas> op 13 oktober 2023.

Zoogdierversamenleving (z.d.). *Eekhoorn*. Geraadpleegd via <https://www.zoogdierversamenleving.nl/zoogdiersoorten/eekhoorn> op 13 oktober 2023.

Zoogdierversamenleving (z.d.). *Hermelijn*. Geraadpleegd via <https://www.zoogdierversamenleving.nl/zoogdiersoorten/hermelijn> op 13 oktober 2023.

Zoogdierversamenleving (2021). *Vleermuisprotocol*. Vleermuisvakberaad Netwerk Groende Bureaus. Nijmegen: Zoogdierversamenleving.

De Vlinderstichting. *Grote Vos (Nymphalis polychloros)*. Geraadpleegd via <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/grote-vos>

De Vlinderstichting. *Gevlekte witsnuitlibel (Leucorrhinia pectoralis)*. Geraadpleegd via <https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen/details-libel/gevlekte-witsnuitlibel>

De Vlinderstichting. *Sierlijke witsnuitlibel (Leucorrhinia caudalis)*. Geraadpleegd via <https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen/details-libel/sierlijke-witsnuitlibel>

De Vlinderstichting. *Groene glazenmaker (Aeshna viridis)*. Geraadpleegd via <https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen/details-libel/groene-glazenmaker>

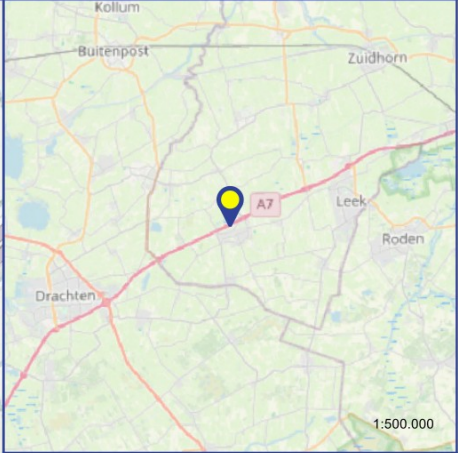
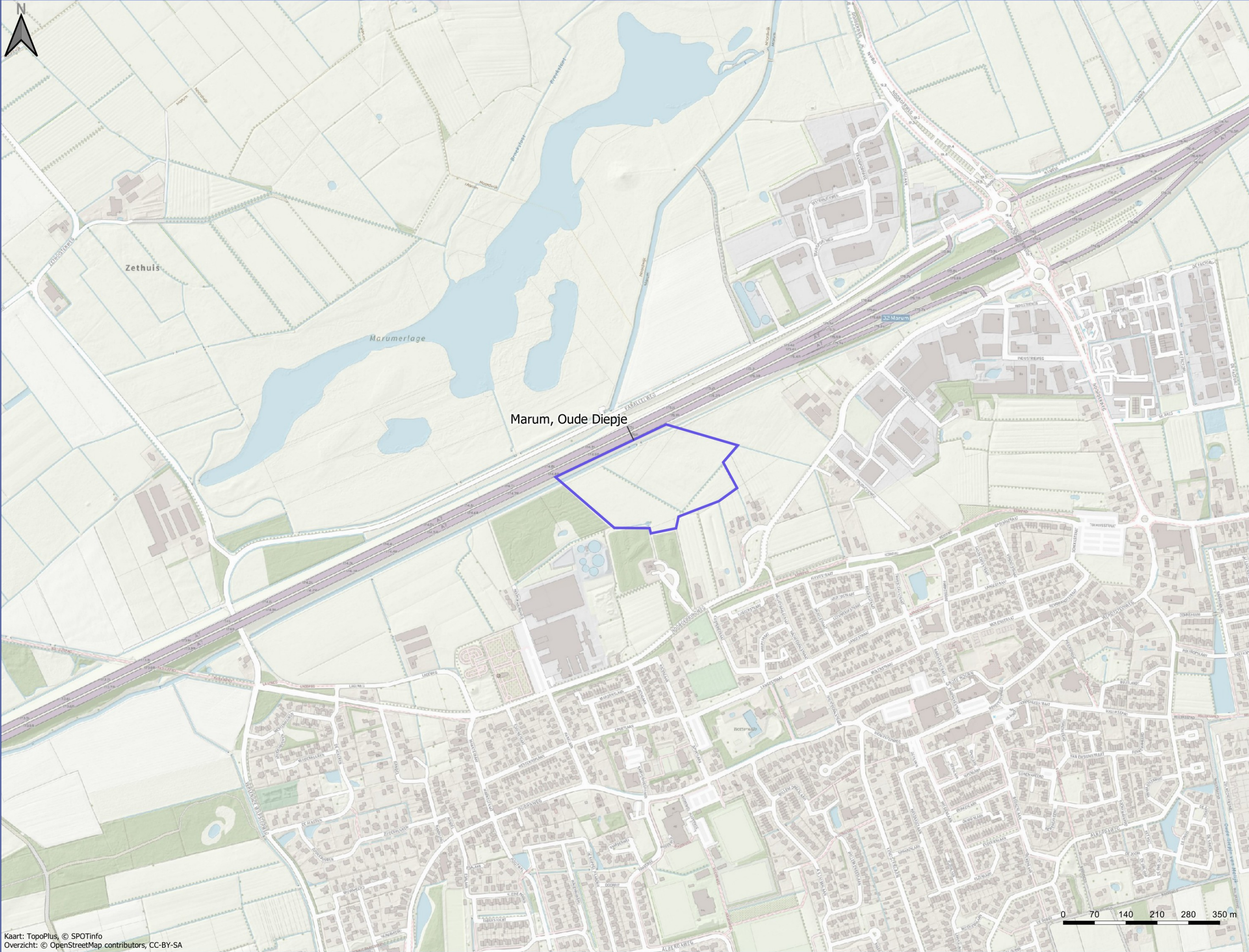
MATEBOER

Milieutechniek

Bodemonderzoek
Ecologisch onderzoek
Bodemsanering
Archeologisch onderzoek

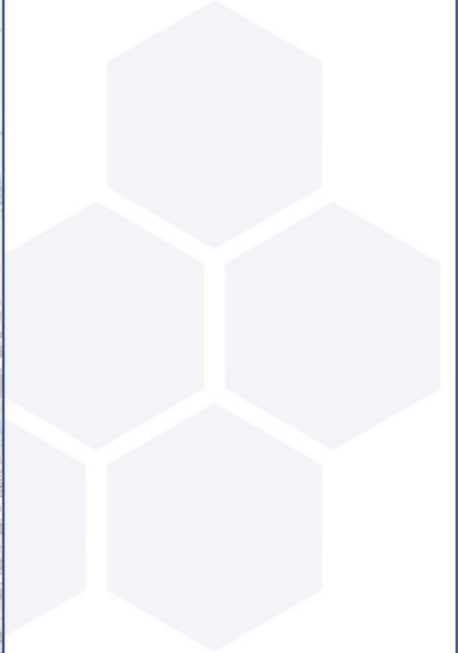
Bijlage 1: Ligging plangebied

Legenda

 plangebied

Projectnummer:
Projectleider:
Product:
Tekenaar:
Datum:
Schaal (A3):
Opdrachtgever:

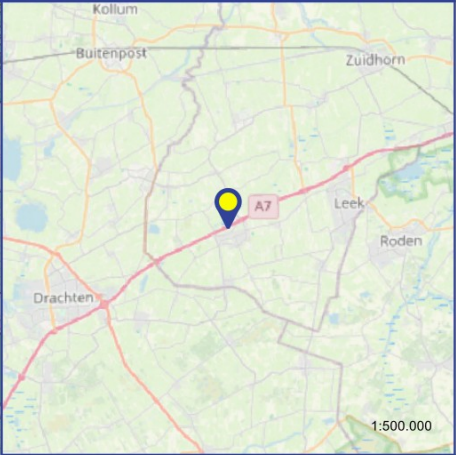
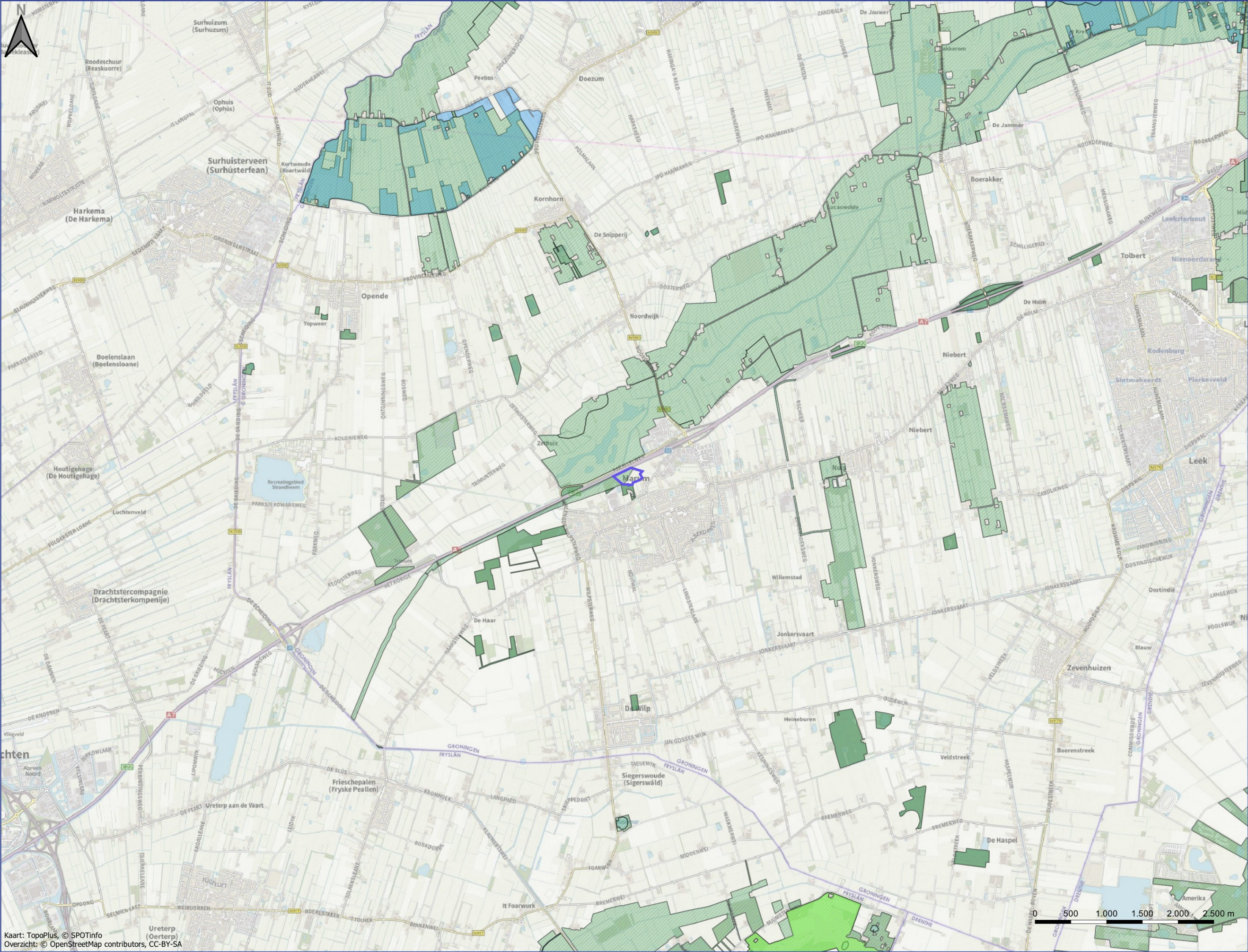
MATEBOER

Milieutechniek

Bodemonderzoek
Ecologisch onderzoek
Bodemsanering
Archeologisch onderzoek

Bijlage 2: Overzichtskaart beschermde gebieden

Legenda

- plangebied
- Leefgebieden Weidevogels
- Bos- en Natuurgebieden buiten het NNN

Natura 2000

- Habitat richtlijn

Natuurnetwerk Nederland

- Natuurnetwerk Nederland

Projectnummer:
Projectleider:
Product:
Tekenaar:
Datum:
Schaal (A3):
Opdrachtgever:

MATEBOER
Milieutechniek BV
Zwolle - Kampen - Almere - Joure - Groningen